

La IGP Calçot de Valls crea dues noves varietats per millorar la productivitat i ja investiga per descobrir el ceballot perfecte

La genètica del calçot

ESTEVE GIRALT
La Masó

El calçot en mans de la genètica moderna, les eines de l'enginyeria agroalimentària, la biotecnologia i els seus avenços. Un projecte sense precedents, impulsat set anys enrere per la indicació geogràfica protegida (IGP) Calçot de Valls (Alt Camp) i la Fundació Miquel Agustí, en col·laboració amb la UPC, ha permès crear dues noves varietats (roquerola i montferri) del tradicional ceballot. El descobriment ha complert amb el primer objectiu dels agricultors, millorar la productivitat i poder avançar la temporada. "Fa anys que el mercat demana calçots abans de Nadal, cosa abans molt anecdòtica. Volem cobrir aquesta demanda", diu Sebastià Barnús, vicepresident de la IGP. La temporada arriba al moment àlgid al gener i s'allarga fins a l'abril. El fred i les últimes pluges garanteixen un bon any, amb un 25% més de collita.

El projecte d'investigació, la primera tesi doctoral sobre el calçot presentada després d'anys d'experiments a les plantacions amb 14 varietats diferents de ceba tendra, és encara més ambiciós. "En tres anys esperem obtenir calçots amb característiques organolèptiques diferents, amb més bon gust i textura: fer calçots més dolços i menys fibrosos", preveu Francesc Casañas,

Els productors col·laboren des del 2006 amb la Fundació Miquel Agustí en el pla de millora genètica

director científic de la Fundació Miquel Agustí i professor de l'Escola Superior d'Agricultura de la UPC. Casañas ha dirigit la tesi del calçot, obra del biòleg i investigador Joan Simó.

Tots dos aposten per un pla, anomenat Calçot 2020, que il·lusiona els productors de la IGP. Els agricultors acumulen el coneixement d'una infinitat de generacions que el mercat no sempre va-

lora, per la qual cosa els productors saben que l'únic camí és marcar encara més la diferència i que el calçot es pugui distingir clarament pel seu gust. "Si ho fem bé el consumidor notarà que són varietats més bones. Si els pagesos catalans no es diferencien per qualitat tenen els dies comptats, a fora sempre es produeix més barat", alerta Simó.

Malgrat que els calçots amb

l'etiqueta de la IGP són una garantia de qualitat, ja que al camp se seleccionen només els millors exemplars, molts dels grans comercialitzadors i dels restaurants especialitzats en calçotades prefereixen estalviar-se un parell de cèntims per calçot. Dels 70 milions d'unitats que es vendran aquesta temporada, la majoria a Catalunya, només entre 10 i 12 milions de calçots

són de la IGP Calçot de Valls.

La Fundació Miquel Agustí, especialitzada a recuperar i promoure cultius històrics catalans, va assumir el repte llançat pels agricultors de millorar la producció i impulsar paral·lelament la recerca d'un calçot amb millors característiques organolèptiques. Ja s'han fet proves en panells de degustació. "Volem fixar les característiques pròpies del Calçot de Valls, com la seva dolçor. Si, estem fent el camí per trobar el calçot perfecte. Estem convençuts que anirà bé, en els últims assajos ja s'ha comprovat. Tot es pot millorar", admet Barnús, amb un manat de calçots amb etiqueta a les mans.

"Quan treballes genèticament amb un cultiu nou, els primers

El pla Calçot 2020 aspira a obtenir amb la millora genètica una ceba més dolça i menys fibrosa

avenços són molt grans", explica Casañas. El calçot millorat genèticament conserva tota la naturalitat de les varietats existents, que s'han creuat experimentalment. "No fem res estrany, només continuem l'evolució natural de les varietats, governem el canvi dels organismes vius. I com més bé ho fem, més bé menjarem", argumenta Casañas.

Les dues noves varietats ja s'estan conreant, però serà a partir de l'any que ve que la majoria de calçots del mercat amb la IGP serà de les dues noves varietats. Així els agricultors en podran produir més per hectàrea conreada gràcies a les noves llavors. "Si apliques el coneixement de la genètica, ràpidament avances", sentència el professor Casañas. ●